

Sygn. akt IV Ua 23/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2017 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Marek Przysucha
Sędziowie:	SSO Robert Grygiel (sprawozdawca) SSO Lidia Łataś

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Jastrzębska-Ciura

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2017 roku w C.

sprawy z odwołania J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

od wyroku Sądu Rejonowego w C. VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 maja 2017 roku, sygnatura akt VII U 394/16

oddala apelację

Sygn. akt IV Ua 23/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 maja 2017 roku Sąd Rejonowy w C. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 26 września 2016 roku w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu J. Z. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy

w wysokości 6.240,00 zł, odpowiadającej 8% uszczerbku na zdrowiu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji wskazał, że decyzją z dnia 26 września 2016 roku nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w C. odmówił przyznania J. Z. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, ponieważ komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 21 września 2016 roku nie stwierdziła u niego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku.

Od powyżej decyzji odwołał się J. Z., domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie mu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy

w kwocie 20.000,00 zł. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że po wypadku chorował i leczył się przez okres 16 miesięcy, zaś odczuwane przez niego dolegliwości nie są następstwem kolejnego wypadku, który miał miejsce w 2003 roku, ani urazu z 1989 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy ustalił, że J. Z. podlegał ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu wypadkowemu, z tytułu zatrudnienia u B. S., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...). W dniu 3 sierpnia 1994 roku, podczas wykonywania obowiązków pracowniczych, ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy na terenie F., w wyniku którego doznał urazu przedramienia prawego piłą obrotową. We F. ubezpieczony został poddany leczeniu operacyjnemu; był hospitalizowany przez 8 dni i wypisany z rozpoznaniem: rana szarpana grzbietowej części przedramienia prawego z uszkodzeniem ścięgien prostowników palców I i II ręki prawej i częściowym uszkodzeniem nerwu promieniowego. Dalsze leczenie odwołujący kontynuował w poradni chirurgicznej (...) w C.. Komisja Lekarska ZUS w dniu 22 listopada 2000 roku nie stwierdziła w związku z tym urazem uszczerbku na zdrowiu.

W dniu 24 kwietnia 1989 roku ubezpieczony doznał urazu nadgarstka prawego, tj. złamania kości promieniowej prawej z przemieszczeniem. Leczenie tego urazu trwało od 24 kwietnia 1989 roku do 23 sierpnia 1989 roku. Uznano wówczas trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 7% (poz. 123 a) tabeli rozporządzenia).

W dniu 20 czerwca 2003 roku ubezpieczony doznał urazu zmiążdżeniowego ręki prawej. W dniu 25 czerwca 2003 roku, z powodu nieprawidłowego ustawienia złamania paliczka podstawnego ubezpieczony został skierowany do oddziału szpitalnego. Leczenie w tym zakresie było prowadzone do dnia 1 grudnia 2003 roku. Komisja Lekarska ZUS orzekła, że w związku z wypadkiem trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 4% (poz. 141b tabeli rozporządzenia).

W dniu 21 czerwca 2016 roku J. Z. złożył wniosek o przyznanie mu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku. Komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 21 września 2016 roku nie stwierdziła u ubezpieczonego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, w następstwie czego została wydana zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja z dnia 26 września 2016 roku.

Obecnie u odwołującego stwierdza się w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku ranę szarpaną grzbietu przedramienia prawego w 1/3 części dalszej z uszkodzeniem ścięgien prostownika i odwodziciela kciuka oraz uszkodzenia gałązki powierzchownej nerwu promieniowego prawego. Powyższe powoduje brak pełnego wyprostowania i odwodzenia kciuka (deficyt 5°). Wykonane w dniu 1 marca 2017 roku badanie (...) nerwu promieniowego prawego stwierdza zwolnioną szybkość przewodzenia czuciowego oraz obniżoną amplitudę odpowiedzi czuciowej w nerwie promieniowym prawym, prawidłowe przewodnictwo ruchowe w nerwie promieniowym oraz standaryzowaną latencję przewodzenia ruchowego we włóknach gałęzi krótkiej nerwu promieniowego prawego do mięśnia trójgłowego ramienia prawego w normie. Powyższy stan chorobowy daje podstawę do ustalenia

u odwołującego łącznie 8% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, na podstawie załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku, tj.: 3% według pkt 136a – uszkodzenie ścięgien kciuka prawego z blizną oraz 5% według pkt 181h – uszkodzenie gałązki powierzchownej nerwu promieniowego prawego.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższych ustaleń dokonał w oparciu o treść dokumentów z akt rentowych ubezpieczonego oraz treść opinii biegłego sądowego

z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. med. D. K., która po jej uzupełnieniu przez biegłego na skutek podniesionych przez organ rentowy

w piśmie procesowym z dnia 3 marca 2017 roku zarzutów, nie była kwestionowana przez strony procesu. Sąd I instancji wyjaśnił, że opinię biegłego uznał za rzetelną i przekonującą, albowiem została wydana na podstawie dokumentacji medycznej, wywiadu odebranego od ubezpieczonego, wyników badań dodatkowych, w szczególności wyników badania (...) oraz badania przedmiotowego odwołującego, zaś twierdzenia biegłego poparte zostały rzeczową, logiczną i spójną argumentacją.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie bezsporne jest, że w dniu 3 sierpnia 1994 roku J. Z. uległ wypadkowi przy pracy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1-3 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tzw. ustawy wypadkowej), ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje jednorazowe odszkodowanie; za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy, za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Zgodnie z § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, lekarz orzecznik ustala stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek

z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonego i posiadanej dokumentacji medycznej oraz dokumentacji dotyczącej tego wypadku przy pracy albo tej choroby zawodowej. Lekarz orzecznik, po dokonaniu ustaleń, o których mowa w ust. 1, wydaje orzeczenie o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, zwane dalej „orzeczeniem”, w którym stwierdza stopień uszczerbku na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową.

Na podstawie § 8 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia. Jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy podzielił stanowisko biegłego sądowego, że opisany u ubezpieczonego stan chorobowy w postaci: uszkodzenia ścięgien kciuka prawego z blizną (pkt 136a – 3%) oraz uszkodzenia gałązki powierzchniowej nerwu promieniowego prawego (pkt 181h – 5 %), daje podstawę do ustalenia u niego łącznie 8% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku

z wypadkiem przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku na podstawie załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku.

W dalszej kolejności Sąd I instancji wskazał, że w okresie wydania decyzji obowiązywało obwieszczenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 lutego 2016 roku (M.P. z dnia 4 marca 2015 roku), w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przewidujące że w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2017 roku kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy wynoszą 780,00 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku za zdrowiu.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i orzekł jak wskazano powyżej.

Wyrok Sądu I instancji zaskarżył apelacją organ rentowy.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego przez brak ich zastosowania, tj. art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 20 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i przyznanie ubezpieczonemu jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu wywołanego wypadkiem przy pracy, w sytuacji braku podstaw do uznania, że uszczerbek ten zwiększył się co najmniej o 10 punktów procentowych w stosunku do pierwotnie (prawomocnie) stwierdzonego.

Wskazując na powyższy zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, a także zasądzenie od ubezpieczonego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

J. Z. wniósł o oddalenie apelacji organu rentowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że J. Z. w dniu 3 sierpnia 1994 roku uległ wypadkowi przy pracy. Nadto organ rentowy tak w treści apelacji, jak i w stanowisku wyrażonym na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 września 2017 roku nie kwestionował wysokości ustalonego przez Sąd I instancji uszczerbku na zdrowiu odwołującego. W konsekwencji powyższego, na obecnym etapie postępowania zbadania wymagała jedynie kwestia możliwości przyznania ubezpieczonemu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy co do zasady, a nie co do jego wysokości, ustalonej na kwotę 6.240,00 zł, odpowiadającą 8% uszczerbkowi na zdrowiu.

Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji, nie dzieląc jednocześnie jego oceny prawnej, albowiem została ona dokonana przez pryzmat niewłaściwych przepisów prawa.

Zgodnie z art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1773 ze zm.), przepisy ustawy stosuje się do spraw o świadczenia z tytułu wypadków przy pracy, które nastąpiły począwszy od dnia 1 stycznia 2003 roku. Dotyczy to także świadczeń z tytułu chorób zawodowych, jeżeli uszczerbek na zdrowiu spowodowany taką chorobą został stwierdzony po dniu 31 grudnia 2002 roku, z zastrzeżeniem ust. 3.

Do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2003 roku, oraz z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową, a stwierdzonego przed tą datą, stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek lub w którym stwierdzono uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową (ust. 2).

W niniejszej sprawie niesporne jest, że ubezpieczony domaga się prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, a w konsekwencji w niniejszej sprawie nie znajdowały zastosowania powołane przez Sąd Rejonowy przepisy ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ale przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 roku, poz. 30, nr 144 ze zm.).

Powyższe co do zasady bezprzedmiotowym czyni podniesiony przez organ rentowy w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 20 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, albowiem w rzeczywistości przepis ten w ogóle nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie. Niemniej zważywszy na fakt, że Sąd I instancji zastosował w niniejszej sprawie niewłaściwe

przepisy i tym zapewne kierował się skarżący formułując zarzut apelacji, Sąd Okręgowy dokonując kontroli prawidłowości zaskarżonego orzeczenia zbadał merytoryczną prawidłowość zaskarżonego wyroku również w kontekście merytorycznej argumentacji organu rentowego, pomijając wskazaną przez niego podstawę prawną.

W niniejszej sprawie niesporne jest, że decyzją z dnia 16 lutego 1998 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania J. Z. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, albowiem w ocenie organu rentowego zdarzenie to nie było wypadkiem przy pracy. Podobnie niesporne jest, że wyrokiem z dnia 13 grudnia 2000 roku wydanym w sprawie IV U 2671/00 Sąd Okręgowy w C. oddalił odwołanie J. Z. od powyższej decyzji ZUS, przy czym sporne zdarzenie z dnia 3 sierpnia 1994 roku zostało uznane za wypadek przy pracy, a oddalenie odwołania ubezpieczonego wynikało ze stwierdzenia 0% uszczerbku na zdrowiu spowodowanego tym wypadkiem.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, że przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych obowiązującej w dacie wypadku przy pracy, jakiemu uległ ubezpieczony, podobnie zresztą jak przepisy obowiązującej obecnie ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, nie przewidują jakiegokolwiek terminu, w którym muszą ujawnić się następstwa wypadku przy pracy (uszczerbek na zdrowiu) jakiemu uległ dany ubezpieczony. Naturalnym jest, że tego rodzaju następstwa mogą ujawnić się nawet po wielu latach i dla nabycia z tego tytułu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu konieczne jest jedynie wykazanie, że ujawniony w późniejszej dacie uszczerbek wynika bezpośrednio z przebytego wypadku przy pracy.

W konsekwencji powyższego nie ma decydującego znaczenia w sprawie fakt, że w sprawie IV U 2671/00 Sądu Okręgowego w C. stwierdzono, że wówczas u odwołującego nie występował stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu spowodowany wypadkiem z dnia 3 sierpnia 1994 roku – uszczerbek ten wynosił wówczas 0%. Jednocześnie niesporne jest, że obecnie uszczerbek ten wynosi 8%.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, pracownikowi, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie pieniężne.

W myśl przepisu art. 11 ust. 1 w/w ustawy, odszkodowanie ulega proporcjonalnemu zwiększeniu, jeżeli stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu, będący następstwem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, ulegnie zwiększeniu co najmniej o 10% **w stosunku do tego, który był podstawą przyznania odszkodowania.**

W ocenie Sądu Okręgowego mając na uwadze przywołane powyżej okoliczności oczywiste jest, że przepis art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie. J. Z. nie nabył nigdy prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu ustalonego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 3 sierpnia 1994 roku, a tym samym ustalony w sprawie IV U 2671/00 Sądu Okręgowego w C. 0% uszczerbek na zdrowiu, nie był nigdy podstawą przyznania odszkodowania.

W konsekwencji w chwili obecnej nie jest warunkiem koniecznym dla nabycia przez odwołującego prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu wykazanie, że jego aktualny uszczerbek na zdrowiu jest o co najmniej 10% wyższy, niż dotychczas ustalony. Mógłby to hipotetycznie być nawet uszczerbek na zdrowiu wynoszący 1%, a i tak umożliwiłby on nabycie przez ubezpieczonego prawa do odszkodowania z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem z dnia 3 sierpnia 1994 roku.

Analogiczny do powyższego pogląd wyraził również Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z dnia 26 czerwca 2002 roku, III AUa 1875/01 (Biul.SAKa 2002/4/24),

w którym wprost wskazał, że przepis art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych znajduje zastosowanie jedynie wówczas, gdy jednorazowe odszkodowanie zostało uprzednio przyznane.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wyrok Sądu I instancji co do zasady odpowiada prawu, pomimo oparcia go na niewłaściwych przepisach prawa, a co za tym idzie apelacja organu rentowego podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c. jako bezzasadna.